

TAIVALKOSKEN KUNTA

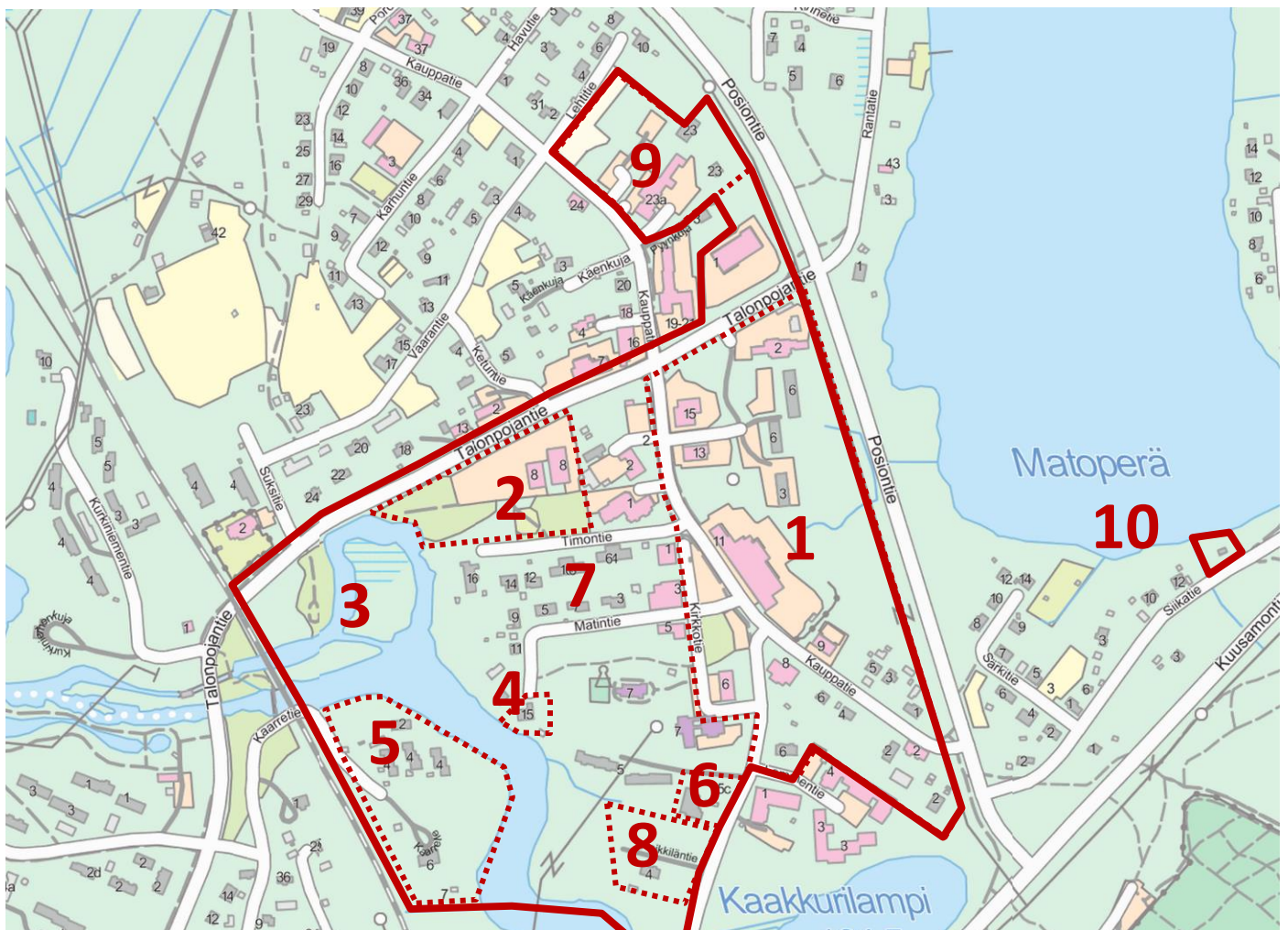
KIRKONSEUDUN ASEMAKAAVAN MUUTOS

Korttelit 9, 15, 26–28, 30–35, 32a, 32b, 38 ja 105

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA päivitetty 15.2.2021

Suunnitelmassa kerrotaan maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukaisesti, miten osallistuminen ja vuorovai-
kutukset sekä kaavan vaikutusten arviointi tapahtuvat kaavaprosessissa.

Taivalkosken kirkonseudun asemakaava-alueella on useita keskustan kortteleihin, taajamarakenteen tiivistämi-
seen, liikenteen ja paikoituksen järjestämiseen sekä vanhentuneisiin asemakaavamerkintöihin liittyviä muutos-
tarpeita. Kaavamuutokset rajataan asemakaava-alueelle ja laaditaan yhdellä kertaa samalla kaavamenettelyllä.

Muutostarpeiden sijoittuminen ja alustavat kaavamuutosalueiden rajaukset

KAAVAN MUUTOSTARPEET

Taivalkosken asemakaavojen ajanmukaisuuden arvioinnin yhteydessä osa muutosalueiden kortteleista todettiin vanhentuneiksi. Niillä nykyinen asemakaava on este alueen kehittymiselle ja asemakaavan muutostarve on ilmeinen. Muut muutostarpeet liittyvät lähinnä kaavamerkintöjen päivittämiseen nykytilannetta vastaavaksi, mutta keskustaan sijoittuvat asemakaavan muutokset edellyttävät myös yhdyskuntarakenteellista tarkastelua kuten yhteyksien järjestämistä puistoalueille ja pysäköinnin järjestämistä.

1. Keskustakorttelit Kauppaticien alueella

Alue on Taivalkosken ydinkeskustaa, jolla korttelialueiden käyttötarkoituksia on syytä muuttaa vastaamaan nykyistä toteutusta ja tulevaisuuden tarpeita. Muutosten tavoitteena on ajanmukaistaa kaavaa ja mahdollistaa keskustan kehittyminen. Korttelin 35 AK-merkintä on vanhentunut, sillä ent. Karvosen kauppakartanon alueella olevalle korttelialueelle ei haluta ohjata kerrostalorakentamista. Alueella on myös kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennuskantaa, joka on tarve huomioida asemakaavassa. S-marketin tontin kohdalla tutkitaan mm. kulkuyhteys takana olevalle puistoalueelle, kevyen liikenteen väylä Posiontien varteen ja ideoidaan alueen maankäyttöä. Posiontien puolella olevan kerrostaloalueen ympäristössä kaavan käyttötarkoituserkinnät, pysäköintijärjestelyt ja kulkuyhteydet tonteille on tarve päivittää asemakaavaan. Entisen huoltoaseman tontin käyttötarkoitusta muutetaan, koska ydinkeskustaan ei ole syytä sijoittaa huoltoasemaa. Torin ja kunnantalon välinen pieni asuin- ja liikerakennusten tontti poistetaan kaavasta, sillä alue on puistoa.

2. Linja-autoaseman alue

Entisen linja-autoaseman ja siihen liittyvien virkistysalueiden alueella tavoitteena on muuttaa leikkipuistoksi kaavoitetun alueen (VK) käyttötarkoitusta. Alueella ei ole leikkipuistoa ja alue sijaitsee kunnan omistamalla maalla. Timontieltä Talonpojantielle johtavaa kevyen liikenteen yhteyttä olisi tarkoitus sujuvoittaa.

3. Saarialueet radan läheisyydessä

Alueelle ollaan rakentamassa kevyen liikenteen siltaa (taidesilta), ja uudet kulkuyhteydet on tarpeen lisätä asemakaavaan. Saarialueet tulevat säilymään pääosin virkistyskäyttöalueina ja niille voidaan mahdollistaa myös pienimuotoista alueiden virkistyskäyttöä tukevaa rakentamista.

4. Matintien päässä oleva asuinrakennuspaikka

Matintien päässä olevan asuinpientalotontin toteutus ei vastaa alueella olevan vanhan rakennuskaavan mukaisia tontinrajoja. Yleinen kulkuyhteys Matintien päästä rannan virkistysalueelle ei ole toteutunut. Muutos-tarve saattaa koskea vähäisesti myös viereistä kirkon tonttialuetta.

5. Kaarretien ja vanhan pappilan alue

Korttelin 38 tontti 2 muutetaan toteutuneen tilanteen mukaisesti erillispientalotontiksi. Muutos koskee vähäisesti myös lähivirkistysaluetta. Myös vanhan pappilan tontin käyttötarkoitusta on tarpeen muuttaa, sillä rakennuksessa toimii päiväkotia. Kaavoituksen yhteydessä selvitetään myös asumiseen liittyvän uudisrakentamisen mahdollisuus pappilan ympäristön ennestään rakentamattomille alueille. Vanhan pappilan rakennuksiin ja pihapiiriin liittyvät kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot on otettava kaavaa muutettaessa huomioon.

6. Hoivakodin alue

Korttelissa 32 hoivakoti on tarpeen erottaa omalle tontilleen ja alueen käyttötarkoitus muuttaa vastaamaan nykyistä toteutusta.

7. Asuinkorttelit Timontien, Matintien varsilla

Kaavaa tarkistetaan teknisuontoisilla tarkistuksilla mm. toteutuneen tonttijaon mukaiseksi ja kaavaan lisätään vanhasta rakennuskaavasta puuttuneet rakennusoikeudet.

8. Asuinkorttelit Heikkiläntien varrella

Kaavaa tarkistetaan toteutuneen tonttijaon mukaisesti ja Heikkiläntien pohjoispuolisten rakentamattomien AO-tontit poistetaan ja mietitään alueen tuleva maankäyttö.

9. Vanhan virastotalon ympäristö

Alueen asemakaavaa on tarkoitus muuttaa vastaamaan paremmin alueen nykyistä käyttöä. Kaavan mukaisille asuintonteille kortteliin 15 on toteutettu pysäköintialue, joka palvelee ns. valtion virastotaloa korttelissa 9. Vanhan virastotalon alueella ei ole enää julkista hallintoa, vaan alueella on pääosin yksityistä liiketoimintaa ja poliisiasema. Tontin takaosassa on myös asuttu pientalo.

10. Kunnan vanha saunatontti

Kaavamuu-tos koskee korttelia 105, jolla sijaitsee vanha käytöstä poistunut saunarakennus aidatulla alueella. Tavoitteena on muuttaa alueen käyttötarkoitusta, mahdollisesti asuintontiksi.

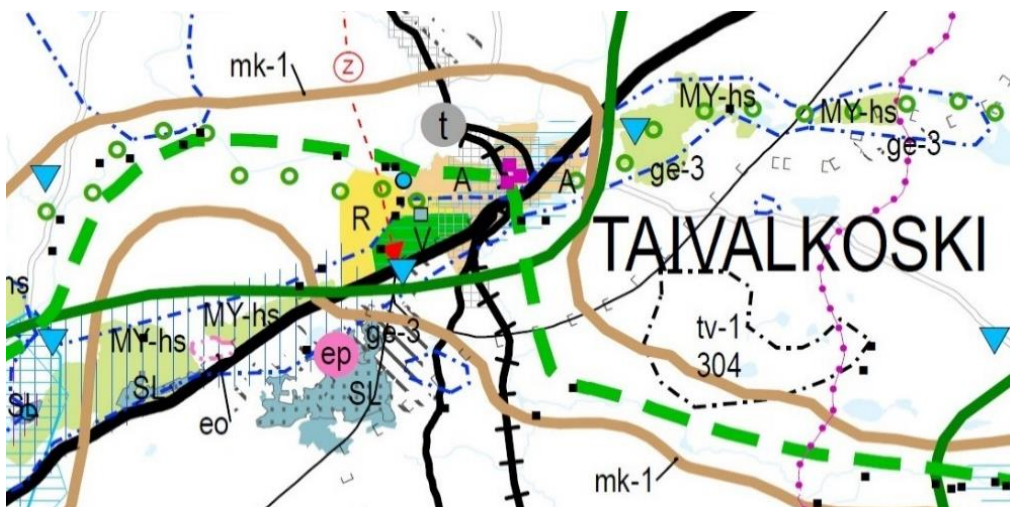
SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto on päättänyt valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista, jotka on otettava huomioon. Tavoitteet on tarkistettu vuonna 2017. Keskeiset teemat uusissa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa ovat toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen, tehokas liikennejärjestelmä, terveellinen ja turvallinen elinympäristö, elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja uusiutumiskykyinen energiahuolto.

Maakuntakaava

Kaava-alueella on voimassa viime vuosina kolmessa vaiheessa teemoittain uudistettu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava.

Ote maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta (5.11.2018)

Maakuntakaavan 1. vaihekaava, joka painottuu energiakysymyksiin, on hyväksytty maakuntavaltuustossa 2.12.2013 ja tullut lainvoimaiseksi 3.3.2017.

2. vaihemaakuntakaava käsittelee kulttuuriympäristöjä ja maaseudun asutusrakennetta, virkistystä ja matkailua sekä jätteenkäsittelyä. Se on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.12.2016 ja on lainvoimainen.

3. vaihemaakuntakaava käsittelee mm. kiviaines- ja pohjavesiasioita sekä kaivoksia. Se on hyväksytty maakuntavaltuustossa 11.6.2018. Lausunto hyväksymispäätöksestä tehdyistä valituksista käsiteltiin maakuntahallituksessa 5.11.2018 (§ 231) ja maakuntahallitus päätti 5.11.2018 kokouksessaan (§ 232) määrätä 3. vaihemaakuntakaavan tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on päätöksessään 29.4.2020 hylännyt kolmannelle vaihemaakuntakaavasta tehdyt valitukset, mutta päätöksen muutoksenhakuajana tehtiin korkeimpaan hallinto-oikeuteen kaksi valituslupahakemusta. Valitukset eivät koske suunnittelualuetta.

Maakuntakaavassa kaavamuuosalueet on merkitty **taajamatoimintojen alueeksi A**. Merkinnällä osoitetaan asumisen, palvelujen, teollisuus- ja muiden työpaikka-alueiden ym. taajamatoimintojen sijoittumisalue ja laajentumisalueita.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee alueiden käyttöönottojärjestyksessä ja mitoituksessa kiinnittää erityistä huomiota vaihtoehtoisten aluekokonaisuuksien toiminnallistaloudelliseen edullisuuteen, ympäristön laatuun ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiin. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä hajanaisesti ja vajaasti rakennetuilla alueilla sekä taajaman ydinalueen kehittämistä toiminnallisesti ja taajamakuvallisesti selkeästi hahmottuvaksi keskukseksi. Yksityiskohtaisempiin kaavoihin tulee sisällyttää periaatteet uudisrakentamisen sopeuttamisesta rakennettuun ympäristöön. Alueiden käytön suunnittelussa ja rakentamisessa on varmistettava, että alueella sijaitsevien kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintöarvot säilyvät.

Taivalkosken keskusta kuuluu Iijokilaakson **maaseudun kehittämisen kohdealueeseen mk-1**. Merkinnällä osoitetaan ylikunnallisia maaseutualueita, joilla kehitetään erityisesti maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoihin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Alueita kehitetään jokiluontoon ja -maisemaan perustuvana sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin ja -kohteisiin tukeutuvana asumis-, virkistys- ja vapaa-ajan alueena ja luontomatkailuvyöhykkeenä. Kohdealueella sijaitsevia taajamia kehitetään erityisesti jokimaiseman arvojen ja mahdollisuuksien pohjalta.

Sininen vaakaviivitus merkintä osoittaa **maakunnallisesti arvokas maisema-alue**. *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä maisema- ja kulttuuriarvot. Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriympäristöarvot. Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä. Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan. suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota selvityksessä Arvokkaat maisema-alueet Pohjois-Pohjanmaalla. Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi (Pohjois-Pohjanmaan liitto, julkaisu B:86, 2015) esitetyissä aluekuvauksissa selostettujen ominaispiirteiden ja arvojen säilymiseen.*

Violetit neliöt osoittavat maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä, missä merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti arvokkaat aluemaiset tarkennetut kulttuuriympäristöt ja tieosuudet. Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettu kulttuuriympäristö ja sen ominaislaatu. suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015-selvitykseen kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin.

Yleiskaava

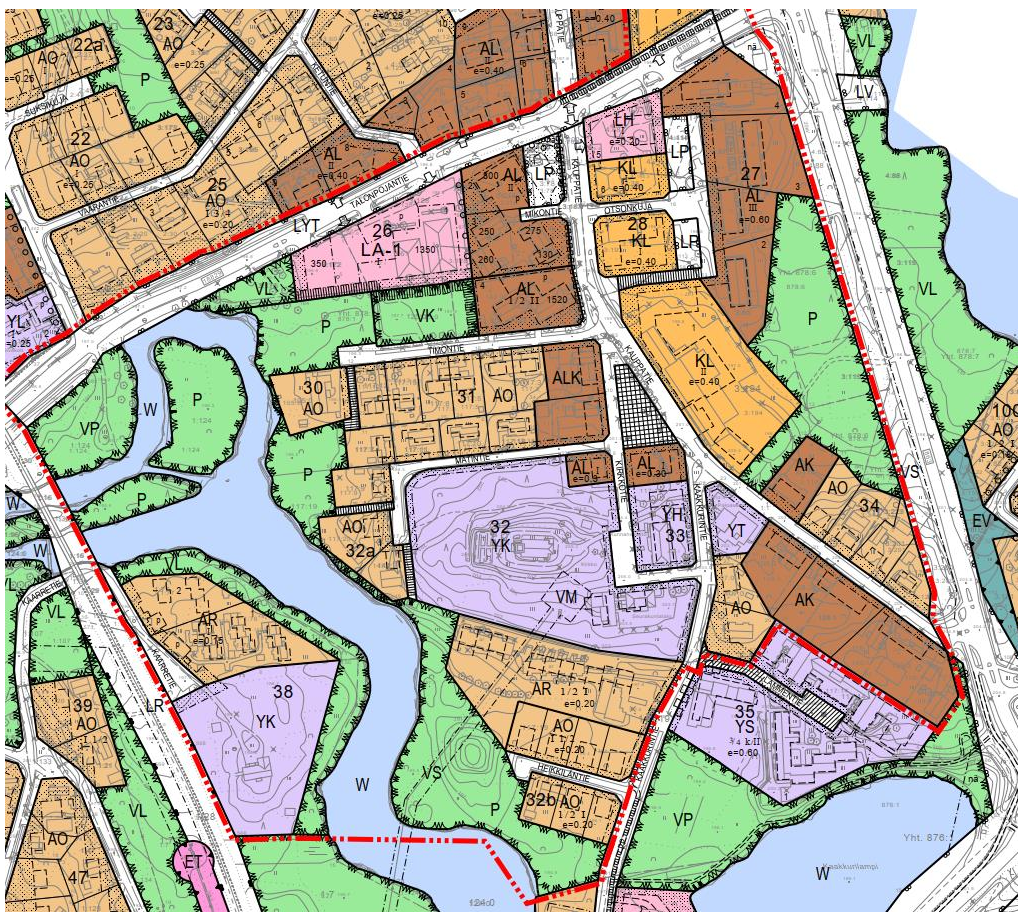
Taivalkosken keskustan uuden osayleiskaavan laatiminen on vireillä. Edellinen keskustaajaman yleiskaava, joka on laadittu vuonna 1981 ja sitä on päivitetty vuonna 1988, on vanhentunut. Kunnanvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 13.4.1989, mutta sitä ei toimitettu Lääninhallituksen vahvistettavaksi. Asemakaavan muutoksissa hyödynnetään vireillä olevan yleiskaavan aineistoa sekä aiempia selvityksiä.

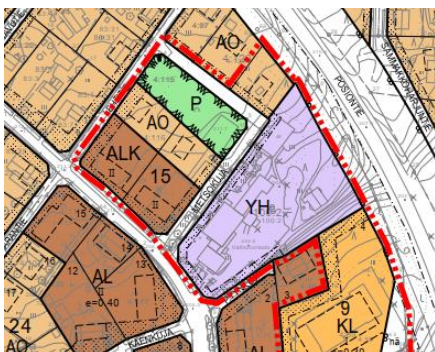
Asemakaavat

Suunnittelualueet sijaitsevat Taivalkosken kirkonseudun asemakaava-alueella. Voimassa oleva asemakaava on laadittu useassa eri vaiheessa. Taivalkosken asemakaavojen ajanmukaisuutta arvioitiin keväällä 2014, minkä yhteydessä asemakaava arvioitiin vanhentuneeksi entisen alueella korttelissa 15 sekä kolmen Kauppaticien varren kerrostalotontin, kunnantalon vieressä Päätalon muistomerkin kohdalla olevan asuin- ja liikerakennusten tontin sekä Kauppaticien ja Talonpojantien risteysalueella olevan vanhan huoltoaseman tontin osalta.

Osalla suunnittelualueutta nykyinen toteutus poikkeaa voimassa olevasta asemakaavasta. Kaarretien asuinrakennuspaikka on asemakaavoitettu rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten tontiksi AR sekä lähivirkistysalueeksi VL, Matintien asuinrakennuspaikka on kaavoitettu erillispientalojen korttelialueeksi AO, jalankulku- ja pyörätieksi sekä puistoksi. Hoivakodin alue on kaavoitettu osaksi rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialuetta AR.

*Yläpuolella Suunnittelualueiden alustavat rajaukset ydinkeskustassa (muutostarpeet 1-8)
Alapuolella suunnittelualueiden alustavat rajaukset muihin muutostarpeisiin liittyen (9 ja 10)*

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavaa laadittaessa on selvittävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset (MRL 9 § ja MRA 1 §). Työn kuluessa arvioidaan asemakaavan vaikutuksia luonnonympäristöön, maisemaan ja rakennettuun ympäristöön, ihmisiin, asumiseen, palveluihin, talouteen sekä liikenteeseen.

Vaikutuksen arvioinnin tarkoituksena on selvittää tarpeellisessa määrin kaavan toteuttamisen aiheuttamat vaikutukset ennakolta. Vaikutuksia arvioidaan koko kaavoituksen ajan osana prosessia, mutta vaikutusten arvioinnin painopiste on luonnosvaiheessa. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin sekä osallisilta saataviin lähtötietoihin ja huomaautuksiin. Asemakaavan vaikutukset koskevat koko taajama-aluetta sekä siellä asioivia asukkaita.

OSALLISET

Kaavan osallisia ovat maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työnteekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisille ja kunnan jäsenille varataan mahdollisuus osallistua kaavan ja kaavam muutoksen valmisteluun, arvioida kaavan ja kaavam muutoksen vaikutusta sekä lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Osallisia ovat:

- Suunnittelualueiden maanomistajat ja yritykset
- Kunnan asukkaat, yritykset ja yhteisöt
- Kunnan hallintokunnat
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Museovirasto
- Pohjois-Pohjanmaan museo
- Oulu-Koillismaan pelastuslaitos
- Taivalkosken seurakunta
- Alueen sähkö-, puhelin- ja vesiyhtiöt

ALUSTAVA AIKATAULU JA OSALLISTUMINEN

4-6 /2015	Aloitusvaihe: Kaavatyö kuulutetaan vireille ja OAS asetetaan nähtäville kunnan ilmoitustaululle. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS) voidaan tarkistaa ja päivittää suunnitteluprosessin aikana. Osalliset voivat esittää mielipiteensä OAS:n riittävydestä kunnan viranhaltijoille.
2015 - 2018	Luonnosvaihe: 1. Viranomaisneuvottelu järjestetään kaavatyön alkuvaiheessa. (6.10.2015) Kaavaluonnos ja siihen liittyvä selostus pidetään nähtävillä kunnassa 30 päivän ajan. Osalliset voivat esittää mielipiteensä suunnitelmasta. Keskeisiltä viranomaisilta pyydetään lausunnot. Kuulemisessa saatuihin mielipiteisiin ja lausuntoihin laaditaan vastineet.
4-5/2021	Ehdotusvaihe: Asemakaavaehdotuksen valmistelussa huomioidaan luonnoksesta saatu palaute. Asemakaavan muutosehdotus pidetään nähtävillä 30 päivän ajan. Asemakaavaehdotuksesta pyydetään viranomaislausunnot ja osalliset voivat jättää muistutuksia.
6-9/2021	Hyväksymisvaiheet: Ehdotuksesta saatuun palautteeseen laaditaan vastineet ja palaute käsitellään. Jos oleellisia muutoksia asemakaavaehdotukseen ei tule, ehdotus saatetaan kunnanvaltuuston hyväksymiskäsittelyyn. Valtuuston hyväksymispäätöksestä on 30 päivän valitusaika.

Kunnan kaavoitusta koskevat ilmoitukset ja kuulutukset ja kaavoitusta koskeva materiaali ovat nähtävillä kunnan ilmoitustaululla ja Taivalkosken kunnan internet-sivuilla osoitteessa www.taivalkoski.fi

KAAVOITUKSEN YHTEYSHENKILÖT

Taivalkosken kunta / Varpu Paakkinaho-Heikkinen
puh. 0400 203 693
varpu.paakkinaho-heikkinen@taivalkoski.fi

Taivalkosken kunta / Petri Taivalkoski
puh. 040 7240 501
petri.taivalkoski@taivalkoski.fi

Sweco Infra & Rail, Rautatienkatu 33, 90100 Oulu
Arkkitehti Juho Peltoniemi
juho.peltoniemi@sweco.fi

Kunnan kaavoitusta koskevat ilmoitukset ja kuulutukset ja kaavoitusta koskeva materiaali ovat nähtävillä kunnan ilmoitustaululla ja Taivalkosken kunnan internet-sivuilla osoitteessa www.taivalkoski.fi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa Taivalkosken kaavoituksen viranomaisohjauksesta vastaa Markku Siira, markku.siira@ely-keskus.fi